

Gbaŋ Kaai Ate JŌŌN A LIŊ A ŊMARISI La

¹ Mi, Joon, a ale a ŋmarisi gbaŋka de ayen m sak ni Nyuvuri Wanni wie. Wa boro kama a nyini ku piilimka po ale chim nyuvuri meena nyonɔ. Tama wom wa lueluku ale nya wa ale ti nimbie me ale pa ti nisima a tiri wa. ² Naawen ale tom nyuvuri meena nyonɔwa de ate wa siŋ jam tenzuk de. Tama a nya wa kama ale chim wa seeroba ayen ti a weeni nyuvuri dii ale kan ta kpeglimka la wie a sak ni. Di kasim a bo ale Naawen kama ate nyuvuri meena nyonɔwa a yaa pa di a sak ti. ³ Tama a yaali kama ayen ti sak ni wie ŋaai meena ate wa nyɛ la. Dii nyiŋ la tama dek a nya kama ale wom ŋa. Tama ale Naawen ale wa Biika Yeezu Kirisita a ta ka noai yeŋ ale chaab ate tama me a yaali ayen nama a jam gum ti po. ⁴ Tama a yaali kama ayen ni sue a peenti nna yegayega. Ka dila ale soa ate tama ŋmarisi wienɔ de a te ni la.

⁵ Dii ate Yeezu a sak tama wa dek wie ate tama a pa a sak ni la ale nna. Naawen a nyɛ se ka dannii kantuenka la. Legi maga dek me an бага a moata wa. ⁶ Tama abe dan weeni ayen wa ale tama ta ka noai yeŋ ale chaab ale ge bo legini po, tama ka velinvendisa ti biik po ale ti nyeka po. ⁷ Alege tama dan ka wayɔrisima nyam ase wa ale ka wayɔrisima nyonɔ dii la, dila a sak kama ayen

tama ale te vaanchaab a ta noai yen ale chaab kama ate Naawen Biika Yeezu ziimu a vari ti a basi wabaata meena po.

⁸ Tama a dan weeni ayen ti ka wabiowa, ti a paasi ka ti dek. Wensie ka ti jigi ya. ⁹ Alege ti dan siak ayen ti ta wabaata, Naawen le vonj a te ti abe wa vari ti a basi wabaata meena po. Ti seba ayen wa le nye dila a te ti, kama dii nyinj la, wa ka wensie nyonɔ. Wa tuimaŋa meena po, ka wayɔrisima. ¹⁰ Ti dan weeni ayen tama an diem tom wabiowa, ti a weeni ayen Naawen ka velinvendik. Ti be pa ŋaaj a te wa wienja.

2

¹ M bisa, mi a ŋmarisi gbaŋka de a te ka nama ayen ni ka a tom wabaata tuima. Alege waai a dan tom wabiok, ti ta ka nuru wanyi waai ale wa saalim ti kowa Naawen a te ti la. Wala ale, Yeezu Kirisita waai ale ka welensa nyonɔ la. ² Wala a kpi ka ti wabaataŋa nyinj ayen Naawen baga vari ti ti wabaataŋa po a basi. Be daa tama wabaataŋa nyiini nyinja, alege wa kpi ka tenka meena demma wabaataŋa nyinj.

³ A se ti daa va Naawen sinsaŋa meena, ti le sum a seba ayen ti seba wa kama. ⁴ A se nuru waai a dan weeni ayen wa seba Naawen alege a kan va wa sinsaŋa meena, wa velim kama. Wensie a ka wa jigi ya. ⁵ Nuru waai a be daa va wa sinsaŋa, wa sum a yaali wa kama nalimnyiini. Ti daa a va dila, ti le seba ayen tama ale wa a sum ka bunyi. ⁶ A se nuru a dan weeni ayen wa bo ale ka Naawen, ku a fe ate wa va wa ase wa biika Yeezu ale va wa dii la.

⁷ M dek doaba, ku daa sinsak paala ate maa nmarisi a te ni. Di diem ka sinsak kpagsana ate nama a wom a ta nyini ku piilimka po la. ⁸ Alege na diem ka wapaala yogyogla, dii nyin la, sinsak paani de a nye ase ka yok ale a tagri danni kantuenj la. Be ka Yeezu ale jam va di ale ge ate nama me a yaa maa va di.

⁹ Nuru waai abe dan weeni ayen wa bo ka danni kantuenka po ale ge kisi wa choa. Ku a nye ase wa diem bo ka legi po la. ¹⁰ Waai a dan ta yaalika ale wa choa, wala a nye ase wa bo ka danni kantuenka po la. Wari a ka wa jigi a baga a nye ate wa a tom tuimbiowa. ¹¹ Nuru waai a dan kisi wa choa, ku a nye ase wa diem a bo ka legini po ale ze juijui ate wa a chen la. Legini a lik ka wa ninaja ate wa nye ase yio la.

¹² M bisa, mi a nmarisi gbanjka de a te ka nama, dii nyin la Naawen a va ka Yeezu nyin a voj nama wabaatana a te ni. ¹³ Nisomma me, mi a nmarisi gbanjka de a te ka nama, dii nyin la nama a poom seba waai ale boro a nyini ku piilimka po la kama. Nama bipaaluku mi a nmarisi gbanjka de a te ka nama, dii nyin la, nama nagi de Velinvendika kama.

¹⁴ M bisa, mi a nmarisi a te ka nama dii nyin la, nama poom seba waai ale boro a nyini ku piilimka po la kama. Nisomma me nmani, mi a nmarisi gbanjka de a te ka nama, dii nyin la nama seba Naawen kama waai ale boro a ta nyini ku piilimka po la. Nama bipaaluku me ta pagrim kama ale a diem ta Naawen wienja ni suniimana po. Ka dila ale soa ate ni baga nagi de Velinvendika la.

¹⁵ Ni kan a yaali ayen ni a va tenka meena demma ale a va dii la. Nama a daa yaali tenka meena demma nantaŋa, ku a sak kama ayen ti kowa Naawen yaalika a ka ni jigi ya. ¹⁶ Nanta baai ate nuruba nyinŋa a yaali la ale nanta baai ate ba ninaŋa a yaali ayen ba a nya la abe ba yik ba a nyo ba nisa po a ta kanjanta ale ba la, nantaŋa de meena an nyini daa ti Kowa Naawen jigi ya. Bala meena ka tenzuk de nanta. ¹⁷ Tenka meena ale nanta baai meena ate tenzuk de demma a yaali la, a kan beni, alege waai ale a va Naawen yaalika la, le jam tuesi ka nyuvuri dii ale kan ka kpeglimka la.

¹⁸ M bisa, tenka meena kpeglimka danni a moata kama. Ni wom ayen da nala po Yeezu Kirisita dachiaka a le jam. Ti seba ayen tenka meena kpeglimka danni a moata kama, dii nyin la wa dachaasaŋa po ba yega poom boro kama. ¹⁹ Nuruma de ba gela a poom jam bo ale te kama, alege ba daa tama po. Ase ba dan jam ka tama po, ba te diem bo ale ti kama, alege ba le basi tama dii la a sak kama ayen ba daa tama po.

²⁰ Alege Yeezu potim lueri ni kama a basi ate Naawen Chiika a bo le ni ayen ni meena seba ku wensie ale ka dii la. ²¹ Mi a kan nmarisi gbanŋa de a te nama ayen ka nama ale kan seba wensienŋa la, alege ka ni ale seba wensienŋa la nyin ale soa ate mi a nmarisi a te ni. M be nman seba kama ayen venta kan nyini wensie jigi ya.

²² Be ka wana ale venta nyonɔ? Ka waai ale a weeni ayen daa Yeezu ale waai ate Naawen a tom la. Wala choa ka Kirisita dachiak. Wala a zeri ka Kowa ale wa Biika. ²³ Nuru waai abe ale

kan ta siaka ayen Yeezu ka Naawen Biik la, wala me a zeri ka Naawen dila. Nuru waai ale ta siaka ayen Yeezu ka Naawen Biik la, wala me a seba wa Kowa Naawen kama.

²⁴ Nama a be kan bagimu ba le a liŋ sak ni dii la. Ni dan kasim a ta ku dila ale a teeri ku me, nama ale ti Kowa Naawen ale wa Biika Yeezu le jam a gum chaab. ²⁵ Yeezu Kirisita abe puulim kama ayen wa le te ti nyuvuri dii ale kan ta kpeglimka la.

²⁶ Mi a ŋmarisi gbaŋka de a kaam ni ayen ni seba baai ale a paasi ni la. ²⁷ Alege nama, Yeezu Kirisita a pa wa Chiika a nyo ka ni suniimaŋa po. Wa Chiika abe le bo ale ni la, ni kan ŋma yaali waai ayen wa sak ni. Wa Chiika ale sak ni wari meena. Wa a sak ka wensie daa venta. Ni be va sinsaŋa de ate ni le Kirisita chim bunyi.

²⁸ M bisa, ni basi ate ti a va Naawen Chiika, ate Yeezu a dan ŋman pilim jam abe ti ta nyinbiiri ti kan chali yogsumoa ate chivie a yik ti ate ti suk ti dega. ²⁹ Nama seba ayen Yeezu jigi wie meena a yuarisi kama. Kula be a sak ti kama ayen ku a fe kama ayen baai meena ale tom wayorisima tuima la, ka Naawen bisa.

3

¹ Nama a poli ti kowa Naawen ale a yaali ti nna yegayega dii la. Wa yaalika ale ti a zuak ka nna yegayega ate wa yaa a wi ti ayen wa bisa. Ti be sum ka wa bisa. Baai abe ale a va tenzok de demma siuku la a ze tama, dii nyin la ba ze Naawen dega. ² M dek doaba, yogyogla de tama a yaa ka Naawen bisa. Alege, Naawen an diem a sak ti ti le ti chim nuru baai chaab la. Alege

ti seba ayen Yeezu a dan nman pilim jam, ti za te a nye ase ka wa dek la. Ti be le nya wa dek ale sum ka dii la ale ti nimbie dai yen po. ³ Baai meena abe ale ta nyaku de yiila la, bala le chim nuru welensa ase Yeezu ale ka dii la.

⁴ Baai meena ale a tom tuimbaata la, kan va Naawen sinsanɲa. Nyaku de abe nye a kaasi ka sinsanɲa. ⁵ Ni seba ayen Yeezu a siɲ jam tenzuk de ayen wa vari ka nuruba ba tuimbaata po a basi. Wabiok abe jam ka wa dek jigi ya. ⁶ Baai meena ale ka bunyi ale Kirisitawa la, bala a kan nman a tom tuimbaata. Alege, baai meena ale kasim a tom tuimbaata la, a nye dila kama, dii nyin la ba ze wa.

⁷ M doaba, ni kan basi ate nuru waai a paasi ni. Baai meena ale a tom tuimmanɲa la, bala ka nuru welensa ase Yeezu la. ⁸ Baai meena ale a tom tuimbaata la, bala ka Velinwendika bisa. A nyini ku piilimka po a ta jam paari jinla, Velinwendika a kasim a tom ka tuimbaata. Ka dila ale soa ate Naawen a tom wa biika ate wa siɲ jam tenzuk de meena ayen wa yik Velinwendika tuimaɲa a kaasi.

⁹ Baai meena ale ka Naawen bisa la, a kan tom wabaata dii nyin la, Naawen ale ka dii la a bo ale kula nyonɔ wa kama. Naawen abe ale ka wa ko la nyin ale soa ate ku a fe ayen kula nyonɔwa a kan a tom tuimbaata. ¹⁰ Siuku de po ni le baga a miɲ baai ale ka Naawen bisa la ale baai me ale ka Velinwendika bisa la. Baai ale kan a tom tuimmanɲa la ale baai me ale kan a yaali ba chaab la, bala meena a daa Naawen bisa.

¹¹ Naawen sinsaŋŋa ate nama a liŋ a wom la ale, ti a yaali ti chaab. ¹² Ku a fe kama ayen ni kan a nyɛ ase Keen la. Wala a jam ka Sitaana biik, dii nyiŋ la wa jam ko ka wa suoku Abil. Nama a seba jaab buui nyiŋ ale soa ate Keen a ko wa la? Wa ko wa kama, dii nyiŋ la wa deka a jam a tom ka tuimbaata alege wa suoku a jam a tom tuimmaŋsa.

¹³ M suaata, ase baai ale a va teŋzuk meena demma siuku la a dan kisi ni, ni wamaŋsa nyiŋ, ni kan basi ate kula cha ni. ¹⁴ Tama seba kama ayen tama basi kum kama ale nya nyuvuri dii ale kan ka kpeglimka la. Tama seba kama dii nyiŋ la, tama ta yaalika ale ti chaab kama. Nuru waai abe ale kan ta yaalika la, a diem bo ka kum po. ¹⁵ Baai ale kisi ba chaab la, a nyɛ ase ka nuru koorisa la. Nama seba ayen nuru bala chaab a ka nyuvuri dii ale kan ka kpeglimka la. ¹⁶ Tama ale seba yaalika ale ka dii la ale nna. Ku kiri ale, Yeezu ale kpi a te ti dii la, a sak ti kama wensie yaalika ale ka dii la. Ku nala kama ayen tama me pa ti nyuvoonja a te ti chaab me ase ku dan poom ka kum wari. ¹⁷ A se nama a dan poom ka ŋanta nyam ale ge ate ni nya ni choa ale wa a nam alege ni kan maari wa. Kula a sak kama ayen Naawen yaalika a ka ni jigi ya. ¹⁸ M bisa, ni kan basi ate ti a yaali ti chaab ale ti noa po wie nyiini, alege ni basi ate ti sum a yaali ba abe ti a tom tuimmaŋsa a te ba.

¹⁹ Kude ale ku basi ate ti seba ayen ti va wensienja kama. Ale a basi ate ti seba a chak ayen Naawen a bo le ti. ²⁰ Tama popola abe dan kaasi ate ti jok nyiŋbiiri ti seba ayen Naawen

a gaam wie meena kama ale seba wie meena. ²¹ Dila nyin la, m dek doaba tama popola abe dan kan kaasi ya, ti ta nyinbiiri kama ayen Naawen a bo ale ti. ²² Ti dan juisi jaab wa jigi, wa le te ti, dii nyin la tama ale a va wa noai ale a tom tuim naai ale a peenti wa poi la. ²³ Siuk kula po, Naawen ale a weeni ti ayen ti nye dii la ale, ti ta siaka ale wa biika Yeezu Kirisita abe ti a yaali chaab ase wa ale poom a weeni ti dii la. ²⁴ Baai meena ale a va Naawen noai la a bo ale wa kama ate wa me a bo ale ba. Ti seba ayen nyaku de ka wensie, dii nyin la wa pa ka wa Chiika a nyo ti suniimaŋa po.

4

¹ M dek doaba, nuruba ba gela a dan weeni ayen ba ta Naawen Chiika ni kan deri kpabi siak a te ba. Ni kpesi ni deka ale ba, dii nyin la ba gela ka velinvendisa a piisi nna yegayega a tagli jigi meena. ² Ku le ku nye dii ate ni baga min ase bala chaama a sum ta Naawen Chiika yaase ba ka la ale, waai ale ta siaka ayen Yeezu Kirisita a sin jam tenzuk de meena ase ka nurubiik la kula nyono ale ta Naawen Chiika. ³ Waai abe ale kan ta siaka ale Yeezu la, Naawen Chiika a ka kula nyono jigi ya. Kula nyonowa abe ka Kirisitawa dachiak me. Ni be wom ayen Kirisitawa dachiaka ale jam tenzuk de meena. Wa be sum jam kama.

⁴ M bisa, Naawen ale soa ni ate wa pa wa Chiika a te ni. Ni be nak de ba kama. Pagrim buui ale bo ni po la a pagra kama a gaam Kirisita dachaasaŋa pagrim buui ale bo ba po la.

⁵ Biisiteeroma de, baai ale ka velinvendisala la tɛŋka meena demma ka bunyi. Ka dila ale soa ate ba a wom ba wienja la. ⁶ Alege ka Naawen ale soa tama. Dila nyinj baai meena ale seba wala a wom tama ale a weeni ba dii la kama. Baai me ate Naawen an soa la, bala kan wom tama sinsanja. Dila ale soa ate ti baga a minj baai ale ta wensie ale baai ale a velim la.

⁷ M dek doaba, ni basi ate ti a yaali chaab, dii nyinj la, yaalika a nyini ka Naawen jigi. Waai ale a yaali wa choa la, wala ka Naawen biik ale seba wa me. ⁸ Waai abe ale kan ta yaalika la, a ze Naawen ya dii nyinj la, Naawen ka yaalika nyonɔ. ⁹ Naawen ale tom wa be yɛŋka ate wa sinj jam tɛnzuk de meena, ayen tama a baga a nya nyuvuri. Kula a sak ti ka Naawen ale a yaali ti a soa dii la. ¹⁰ Tama an linj yaali Naawen ya, alege ka Naawen dek ale linj yaali tama a yaa tom wa biika ayen wa sinj jam tɛnzuk de a kpi a vari ti ti wabaata po a basi. Wa le nye dii la a sak ti kama ayen wa sum ta yaalika ale ti kama.

¹¹ M dek doaba, a se Naawen a daa yaali ti nna la, ku be a magsi kama ayen tama me a yaali chaab. ¹² Nuru waai an diem a nya Naawen ya, alege te dan a yaali chaab, wa le bo ale ti abe wa a maari ti, ate tama a yaali wa yegayega.

¹³ Ti seba ayen wa bo ale ti kama ate tama me a bo ale wa, dii nyinj la wa Chiika ate wa pa te ti la a bo ti suniima po kama. ¹⁴ Tama abe nya kama a weeni sak nuruba Naawen ale tom wa Biika ayen wa jam chim tɛŋka meena demma Varibasido la ¹⁵ Baai meena ale ta siaka ayen Yeezu ka Naawen Biik la, Naawen a bo ale ba kama ate ba me a

bo ale wa. ¹⁶ Tama dek abe seba nalimnyiini ayen wa a yaali ti kama ale ta siaka ayen wala ale yaalika nyɔɔwa. Baai meena ale a yaali ba chaab la a bo ale Naawen kama ate wa me dek a bo ale ba.

¹⁷ Siuk kuui ate Naawen Yaalika ale sum chim yaali man a te ti la ale dai dii dannii ate Naawen le jam bo ti buusa ate ku basi ate yɔgsum ka yik ti la. Dii nyin la, ti boka tenzuk de a nye ase ka Yeezu Kirisita boka ale jam ka dii tenzuk de la.

¹⁸ Yaalika ale yɔgsum kan va chaaba. Yaali man a yia yɔgsum kama a basi. Dila nyin waai ale yɔgsa la a kan baga a ta yaali manna. Yɔgsum ale namsika ale a va chaab.

¹⁹ Tama a yaali Naawen, dii nyin la wa lin a sak ti kama ayen wa a yaali ti. ²⁰ Nuru waai a dan weeni ayen wa a yaali Naawen ale kisi wa choa, kula nyɔɔ ka velinvendik. A se wa dan kan ta yaalika ale wa choawa waai ate wa a nya wa la, kula nyɔɔ a be wa nye ka se a ta yaalika ale Naawen waai ate wa kan nya wa la? ²¹ Kirisitawa a sak ti nyaku de kama ayen ase waai a daa yaali Naawen, ku a fe kama ate wa a yaali wa choa me.

5

¹ Nuru waai ale ta siaka ayen Yeezu ka waai ate Naawen tom ayen wa vari nuruba basi la, kula nyɔɔwa ka Naawen Biik. Ase nama a dan ta yaalika ale nuru waai, ni a yaali ka wa bisa me dila. ² Dila nyin, tama daa yaali Naawen ale a va wa sinsanna, ti seba kama ayen ti a yaali wa bisa me. ³ Waai ale a yaali Naawen la a va ka wa noai. Wa ale a yaali ayen tama a va

wa dii la an tua. ⁴ Dii nyin la, baai meena ale ka Naawen bisa ale ta siaka ale wa nalimnyiini la, a бага nak Yeezu dachaasana a de kama. ⁵ Waai abe ale ta siaka ayen Yeezu ka Naawen Biik la nyiini ale ba бага nye dila.

⁶ Yeezu Kirisita ale sinj a jam tenzuk de la, ba an jam a te wa soka ale nyiam nyiini. Ba ale jam ko wa la, wa ziimu a yaa jam nyini gum du kama. Naawen Chiika dek waai ale ka wensie nyonon la, a jam ale wa soka de ale wa kumu meena seero. ⁷⁻⁸ Yogyogla de, nama be nya kama ayen Naawen Chiika ale Yeezu soka wannu ale wa ziimu ale nyini la, nyaɗa de butawa meena abe a sak kama ayen wienja de a sum nye kama. ⁹ Ti poom a linj wom nuruba ale a biisi Yeezu wie dii la kama, alege Naawen ale a biisi wa Biika wie dii la a gaam mbala kama nna yegayega. ¹⁰ Waai abe ale ta siaka ale Naawen Biika la, a ta dii ate Naawen a biisi wa wie la kama wa sunum po, ate kula nyonon a бага a seba wa Biika nalimnyiini. Waai me abe ale kan ta siaka ayen Yeezu ka Naawen Biik la, kula nyonowa a weeni kama ayen Naawen ka velinvendik, dii nyin la wa ka siaka ale dii ate Naawen a biisi wa Biika wie la. ¹¹ Ni wom Naawen ale biisi wa biika wie dii la ale nna. Wa pa ka wa nyuvuri dii ale kan ka kpeglimka la a nyo wa Biika nisima po ate wa Biika me a pa di a te tama. ¹² Waai ale Naawen Biika abe ale boro ale chaab la, wala a ta nyuvunni de kama. Waai ale Naawen Biika abe ale kan daa bunyi la, wala a maa ka nyuvunni de.

¹³ Mi a nmarisi gbanƙa de a te ka nama ayen nama baai ale ta siaka ale Naawen Biika la

ayen ni seba ayen ni ta nyuvuri dii ale kan ka kpeglimka la kama. ¹⁴ Yogyogla de ti yaa ta popo pagrim kama ale seba chak me Naawen nimbie po ayen te dan juisi wa nanta baai ale a basi ate wa sui a peenti la, wa le wom ti. ¹⁵ Ti seba chak kama ayen wa le te ti nanta baai ate tama a juisi wa jigi la kama, dii nyin la wa nyiem a wom ti juisimu kama ale a te ti nanta baai ate ti a juisi wa la.

¹⁶ Ni dan nya ni chaab ale ba boro a tom tuimbaata tii ate Naawen a kan te ba waalika ayen ba kpi la, nama a puusi a te wa ate ba pa ba tuimbatana a basi ate wa бага a pa wa nyuvuri dii ale kan ka kpeglimka la a te ba. Nuruma de chaama nyin ale soa ate nama magsi ni a puusi a te Naawen la. Alege, nuruba a dan boro a tom tuimbaata tii ate Naawen ayen wa te ba waalika ate ba kpi la mi a poli ayen ni kan puusi te ba. ¹⁷ Wie naai meena ate nuru a tom ate na daa wayorisima la, na ka wabaata Naawen jigi. Alege wabaatana de gela boro a kan ta kum a jam.

¹⁸ Ti seba ayen baai ale ka Naawen bisa la a kan kasim a tom tuimbaata, dii nyin la, Naawen biika ale a nya wa zuk ate Velinvendika an бага wa wariwari a nye.

¹⁹ Tama seba ayen ti ka Naawen bisa. Baai meena ale kan daa Naawen bisa la, a bo ka Velinvendika nisima po.

²⁰ Ti be nman seba ayen Naawen Biika Yeezu a sin jam tenzuk de ayen wa lagri ka ti ninana, ate ti бага a seba Naawen waai ale ka wensie nyonowa la. Tama ale wa biika Yeezu Kirisita boro ka bunyi. Wala me ale Naawen manka dek

waai ale pa nyuvuri dii ale kan ka kpeglimka la
a te ti.

²¹ M bisa, ni yeeri ni deklugluta po.

**The New Testament in the Buli language
(Ghana)**

**Buli: The New Testament in the Buli language
(Ghana) (New Testament)**

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Buli (Ghana)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files
dated 29 Jan 2022

24aad1ee-9f16-5a40-b094-5b16e513253a